

84. møde.

Torsdag den 20. april kl. 10.

Den første sag på dagsordenen var:

Fortsættelse af forespørgsel til udenrigsministeren af Orla Møller m. fl.

(Foregående del af forespørgslen findes i tidenden sp. 4939).

Forhandlingen genoptoges.

Jørgen Peder Hansen: Jeg vil gerne inlede med at takke udenrigsministeren for redegørelsen, der ganske særlig behandler nogle centrale udenrigspolitiske emner. Da vi som bekendt er undergivet visse tidsmæssige begrænsninger, er det en både god og rimelig måde at lægge op til debat på, og jeg skal derfor i mit indlæg behandle de samme emner, som udenrigsministeren gjorde i sin redegørelse her i går.

Jeg er enig i, at udviklingen i Europa ikke kan anskues isoleret fra udviklingen i den øvrige del af verden. Den almindelige internationale situation og de muligheder for en afspænding af den, som måtte foreligge, er et af de mest afgørende problemer for os. Gennem længere tid har den internationale udvikling været kendetegnet af en fortsat optøning af, som det også nævnes i redegørelsen, det system af stivnede fronter og udenrigspolitiske mønstre, som vi efterhånden var kommet til at betragte som mere eller mindre konstante elementer i den internationale sammenhæng, en udvikling, som hos store dele af jordens befolkninger har tændt visse forhåbninger til afspænding mellem stormagterne i øst og vest, forhåbninger, der sammenholdt med hverdagens barske realiteter i f. eks. Vietnam står i betydelig fare for at blive gjort til skamme.

Der skete en afgørende ændring i den internationale udvikling samtidig med Kinas optagelse i FN. Optagelsen var udtryk for, at et flertal af verdens nationer ønskede den fortsatte udvikling i verden baseret på kendsgerninger og ikke på illusioner. Kina

er verdens folkerigeste nation. Det er et land, som er inde i en hastig teknisk og økonomisk udvikling, og som har helt naturlige politiske interesser at varetage ikke mindst i Asien. Gennem sit medlemskab af FN har landet fået en berettiget platform på linje med andre nationer til at lade sin røst høre, og udenrigsministeren kan have ret i, at der hermed tegner sig et nyt mønster i Asien præget af en større balance mellem Stillehavsmagterne, USA, Kina, Sovjetunionen og Japan. Kinas optagelse i FN skete som bekendt på trods af USAs modstand, og kommentarerne i den anledning fra officiel amerikansk side kunne kun tydes på én vis. Den amerikanske regering følte, at de havde lidt et betydeligt prestigetab. På denne baggrund var det særlig opmuntrende, at Nixon rejste til Peking og dermed slog en breche i gamle fordomme.

Jeg mener ikke, at man i almindelighed kan tro på, at såkaldte topmøder i en håndvending kan løse komplicerede problemstillinger i den internationale politik, men de kan meget vel efter min opfattelse løse op for en situation, der er gået i hårdknude, og det er nok et mildt ord at betegne det hidtidige forhold mellem Kina og USA sådan. Men der blev taget det første skridt, og jeg tror, at det var et vigtigt skridt. Hvorledes forholdet mellem de to lande vil udvikle sig, og hvilken indflydelse det i sidste række vil få på udviklingen i Stillehavsområdet og også i vor del af verden, må fremtiden vise, men der er sat en udvikling i gang hermed, som må påkalde vor allerstørste opmærksomhed.

Vi skal vist ikke være udstyret med særlige profetiske evner for at forstå, at Sovjetunionen naturligvis følger udviklingen i Asien med den største omhu, det samme gør Japan jo. Man er naturligvis helt klar over, at et nyt sæt terninger er kastet i den internationale politik, og nu gælder det om at tyde resultatet heraf.

Jeg tror derfor, det er værd at lægge mærke til, at USA udtrykkeligt har understreget, at tilnærmelsen til Kina ikke er vendt imod nogen anden stat. Det er naturligvis en information først og fremmest til Sovjetunionen, men udviklingen optager jo enhver, også os her, som har ønske om afspænding; og hvor vi står over for de store afgørelser, kan der løses op for spændte situ-